

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай 1950 оной Гүрэнэй бюджет тухай Х У У Л И

Бурят-Монголо УНЭН

ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОМ КОМИТЕДУУДЭЙ,
БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.
27 (6056) 1950 оной июнийн 24, суббото | Сэн 20 мүнэгэ

Агууехэ Сталинай эсэсн мэргэн ударидалга доро урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ!

Угсаадар, СССР-эй Верховно Соведэй эсэсн мэргэн ударидалга доро урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ! Сталинай эсэсн мэргэн ударидалга доро урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ! Сталинай эсэсн мэргэн ударидалга доро урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ!

Верховно Совет болбол имэ тогтоо-
хы тухай эхэ политическэ дэбжэлтэ-
гээр ба онсо тодо нэгэн Наалтай-
ар баталан абайн байна гэбэл:

«Советскэ Социалистическэ Республи-
кануудай Союзай Верховно Соведэй тог-
тоохонь хадаа:

1. СССР-эй Министруудэй Соведэй
жал-буулгыг байшааха.

2. Гүрэнэе хүтэлхэ уялгануудаа саа-
даашы дүүргэж байхыг Советскэ
Социалистическэ Республикануудай Сою-
захаладай Министруудэй Соведтэ даалгаха.

3. СССР-эй Верховно Соведэй нагэн на-
лэе кол-халтайгар баталан абайн энэ тогтоо-
хы болоодоо бүхэ олоомон советскэ арадай
пра зоригтыг, Коммунистическэ партида,
Советскэ правительствода, нүхэр Стали-
най эсэсн мэргэн хүтэлбэриг уял-
гайбди гэжэ советскэ хүнүүд найн мэдэ-
нэ.

Верховно Совет болбол СССР-эй 1950
оной гүрэнэй бюджетэе баталаа, тэрэн
соо дайнай хойто тээхи сталинска та-
биглаан тусбэе дүүргэхэ хэрэгтэ со-
ветскэ арадай туйлаан гайхамшагта
илалтанууд эли тодоор харуулагдана.

Советскэ Гүрэнэй бюджет хадаа арадай
ажалыг саашадан хүжөөхэ талаар,
ажалшад тэнгилэн байдал ба культу-
рыг дэбжүүлхэ талаар парти ба прави-
тельствын харааллан зорилгонуудай бэ-
лүүдэлгэе хангаха байна. Советскэ
правительствын шууд сэхээр бэелүүл-
жэ байдаг эб найрамдалай политика
хадаа Верховно Соведээр баталагдана
СССР-эй гүрэнэй бюджет соо элитээр
харагдана.

Сэсн мэргэн ленинско-сталинска га-
даалга политика, эб найрамдалай ба
арадуудай хоорондын хани харилсаанай
түлөө унэн сэхэ ба эрид шанта тэмсэ-
хадаа советскэ адрлар, бүхэ прогрес-
сивнэ хүн түрэлтэнөөр халуунаар дэ-
жэгдэнэ. Нүхэр Сталинай хүтэлбэриг
Советскэ Союз болбол бата бэхэ эб най-
рамдалай, демократин ба социализмын
түлөө тэмсэлдэнэ бүхэ оронудай
ажалшад айваргард мүн болоно.

Атомна зэбсэгтэ хорихо, энэ хорил-
тыг сахиха ялдалда улсхоорондын
хатуу хингалтыг тогтоохо тухай ба аг-
рессин болон хүнүүдэе олоор худалгын
энэ зэбсэг түрүүлэн хэрэглээнэ прави-
тельствын сэргэй гэмтэн гэжэ совоско-
го тухай эб найрамдалай тала бариг-
шад Бүхэдэлхэй конгрессай Саг үр-
галжын Комитедэй дуралхалуудай на-
лааа нэгэдэе харуулан СССР-эй
Верховно Соведэй нагэн дуугаар бата-
жа абайн Мэдүүлгэ хадаа бүхэ дэ-
хэйдэ задлах.

СССР-эй Верховно Соведэй Мэдүүлгэ
болбол бүхэ советскэ арадар, бүхэ
прогрессивнэ хүн түрэлтэнөөр нэгэн
наалтайгаар дэжэгдэнэ байна. Бүхэ
дэлхэй дээр эб найрамдал тогтоохын
түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ Советскэ Сою-
зай оруулан шэнэ нэмэлтэ хадаа эб
найрамдал ба демократин ургаха бай-
гаа лагерин хүснүүдэе рэхлэхэ, дайн
сэргэй империалистическэ үүдэлшэлтэ
эсэргүү, бата бэхэ эб найрамдалай тү-
лөө армун тэмсэлдэ найн найхан дура
сэхлэлтэй бүхэ хүнүүдэе зоригжуулаха
байна.

Эбэршэгүй сталинска хани холбоо
гөөр нэгэдэн Советскэ Союзай арадууд
өөрингөө үлгөөдэр тээшэ этгэл най-
дабартайгаар харана, инэг дуратай со-
циалистическэ Эхэ оройонгдоо аша ту-
лада шэн зоригтойгоор ажаллана. Арад
ба коммунизм гэлэн агууехэ хоёр хүс-
нүүд нэгэн бүхэл болон манай орон
дотор нэгдэнэ.

Советскэ арад ленинзмын алдарта
туг доро, большевистскэ партиин шал-
гархан хүтэлбэри доро, гениальнэ вождэ
ба баша агууехэ Сталинай сэсн мэргэн
ударидалга доро урагшаа, коммуниз-
мын илалта тээшэ бата сэхээр ажаха
байна.

«Правдын», июнийн 20-ной
түрүү бэшгэлээ.

Советскэ Социалистическэ Рес-
публикануудай Верховно Соведэй
тогтоохонь:

1. Союзай Соведэй ба Нацио-
нальностнуудай Соведэй бюджет-
нэ комиссинуудай элидхэлнүүд ту-
шаа абтанан хубилдлануудтайгаар
рын хамта, СССР-эй Министрууд-
дэй Соведээр табигдана ССР
Союзай 1950 оной Гүрэнэй бюджет-
дэе гаргашануудта орходоо оро-
шо доходуудын 5.229.891 мянган
түхэриг болохоор, гаргашануудын
331.294.514 мянган түхэриг боло-
хоор баталха.

2. Тус Хуулын 1-дэхи статьягай
ёһоор 1950 оной союзна бюджетэе
гаргашануудта орходоо орошо
доходуудын 5.229.891 мянган
түхэриг болохоор, гаргашануудын
331.294.514 мянган түхэриг боло-
хоор баталха.

3. Союзна республикануудай
1950 оной Гүрэнэй бюджетүүдэе
дооро дурсагдлаха хэмжээтэйгээр
баталха.

Доходуудаар (мянган
түхэригээр).

гаргашануудаар (мянган
түхэригээр).

Российска Советскэ Федеративна
Социалистическэ Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Украинска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Белорусска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Узбекскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Казахска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Грузинска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Азербайджанска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Литовско Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Молдавска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Латвийска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Киргизскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Таджикска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Армянска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Туркменскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Эстонско Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Са нютагай бюджетүүднээ
2.890.405 мянган түхэриг бюджетнэ
мүнгэ урдахи жэлһээ 1951 оной
январин 1-дэ үлэжэ орохоор ба-
талха.

2. Тус Хуулын 1-дэхи статьягай
ёһоор 1950 оной союзна бюджетэе
гаргашануудта орходоо орошо
доходуудын 5.229.891 мянган түхэ-
риг үлүүгээр, тусгаарлабал орошо
доходуудын 336.524.405 мянган
түхэриг болохоор, гаргашануудын
331.294.514 мянган түхэриг боло-
хоор баталха.

3. Союзна республикануудай
1950 оной Гүрэнэй бюджетүүдэе
дооро дурсагдлаха хэмжээтэйгээр
баталха.

Доходуудаар (мянган
түхэригээр).

гаргашануудаар (мянган
түхэригээр).

Российска Советскэ Федеративна
Социалистическэ Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Украинска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Белорусска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Узбекскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Казахска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Грузинска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Азербайджанска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Литовско Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Молдавска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Латвийска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Киргизскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Таджикска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Армянска Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Туркменскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Эстонско Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Карело-Финскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

Республиканска ба нютагай бюджетүү-
дэй орой хамтадаа

Тэрэнһээ республиканска бюджет
нютагай бюджетүүд

4. Республиканска ба нютагай
бюджетүүднээ бюджетнэ мүнгэ
урдахи жэлһээ 1951 оной январин
1-дэ имэ хэмжээтэйгээр үлэжэ оро-
хоор тогтоохо гэбэл: РСФСР-тэ—
1.617.270 түхэриг, Украинска ССР-
тэ—515.835 түхэриг, Белорусска
ССР-тэ—111.914 түхэриг,
Узбекскэ ССР-тэ—104.474 түхэриг,
Казахска ССР-тэ—114.710 түхэриг,
Грузинска ССР-тэ—74.231 түхэриг,
Азербайджанска ССР-тэ—57.636
түхэриг, Литовско ССР-тэ—40.587
түхэриг, Молдавска ССР-тэ 31.940

түхэриг, Латвийска ССР-тэ—42.703
түхэриг, Киргизскэ ССР-тэ—31.444
түхэриг, Таджикска ССР-тэ—28.483
түхэриг, Армийнска ССР-тэ—33.453
түхэриг, Туркменскэ ССР-тэ—32.514
түхэриг, Эстонско ССР-тэ—30.590
түхэриг, Карело-Финскэ ССР-тэ—
22.496 түхэриг.

5. АССР-нүүдэй ба нютагай Со-
ведүүдэй бюджетүүдтэ республи-
канска бюджетнээ 1950 ондо имэ
хэмжээтэй мүнгэ оруулхаар батал-
ха:

Российска Советскэ Федеративна
Социалистическэ Республика

Украинска Советскэ Социалистическэ
Республика

Белорусска Советскэ Социалистическэ
Республика

Узбекскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Казахска Советскэ Социалистическэ
Республика

Грузинска Советскэ Социалистическэ
Республика

Азербайджанска Советскэ Социалистическэ
Республика

Литовско Советскэ Социалистическэ
Республика

Молдавска Советскэ Социалистическэ
Республика

Латвийска Советскэ Социалистическэ
Республика

Киргизскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Таджикска Советскэ Социалистическэ
Республика

Армянска Советскэ Социалистическэ
Республика

Туркменскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Эстонско Советскэ Социалистическэ
Республика

Карело-Финскэ Советскэ Социалистическэ
Республика

Бүхэ республикануудта хамтадаа

6. Республиканска ба нютагай
бюджетүүдтэ нитэсоюзна гүрэнэй
налогууд ба доходууднаа 1950 он-
до оруулагдаха мүнгэнэй хэмжээе
нимэзэ тогтоохо:

а) эрьсэн налогхоо орохо мүнгэ:
РСФСР—6,5 процент, Украинска
ССР—16,4 процент, Белорусска
ССР—28,5 процент, Узбекскэ
ССР—22,0 процент, Казахска ССР—
33,3 процент, Грузинска ССР—
27,8 процент, Азербайджанска
ССР—19,9 процент, Литовско
ССР—39,8 процент, Молдавска
ССР—54,8 процент, Латвийска
ССР—3,0 процент, Киргизскэ ССР—
47,8 процент, Таджикска ССР—
48,6 процент, Армийнска ССР—43,8
процент, Туркменскэ ССР—35,3
процент, Эстонско ССР—21,4 про-
цент, Карело-Финскэ ССР—60,0
процент;

б) арад зоной олзын налогхоо,
колхознигууд ба умсын ажалтанай
хүдөө ажахын налогхоо, колхозуу-
дай олзын налогхоо, СССР-эй
гэрлэгүй, ганса бэе ба үсөөн бү-
лэтэй гражданинууднаа абтаха на-
логхоо, эл модоной олзо доходуу
ба арад зоной захиран гүрэнэй
урьһаламжааа — 50 процент;

в) Машинно-тракторна станци-
нуудай олзо доходууднаа РСФСР,
Украинска ССР, Белорусска ССР,
Казахска ССР, Грузинска ССР,
Азербайджанска ССР, Литовско
ССР, Молдавска ССР, Латвийска
ССР, Киргизскэ ССР, Армийнска
ССР, Туркменскэ ССР, Эстонско
ССР, Карело-Финскэ ССР-тэ—50
процент, Узбекскэ ССР ба Тад-
жикска ССР-тэ—20 процент.

7. 1950 оной июлийн 1-нээ эхи-
лэн барилгын сэнгэе химдаруул-
наанай эсэстэ алмалта болоһон
мүнгэе тодорхойлон гаргахыг ба
СССР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюл-
джетэе дүүргэлтэ болгохо зуура
тэрэ алмалтыг хараадаа абалса-
хыг СССР-эй Министруудэй
Соведтэ даалгаха.

8. СССР-эй Гүрэнэй бюджетэй
дүүргэлтэ тухай тоосоонуудыг ба-
талха гэбэл: 1948 онойхине—ор-
шо доходуудын гаргашааа ор-
ходоо 39.566.464 мянган түхэриг
үлүүгээр, тинмэ болохоодоо орошо
доходуудай талаар 410.488.643
мянган түхэригээр, гаргашын та-
лаар 370.922.179 мянган түхэриг-
гээр, 1949 онойхине—оршо до-
ходуудын гаргашааа орходоо
24.672.676 мянган түхэриг үлүүгээр,
тинмэ болохоодоо орошо доходуу-
дай талаар 436.960.637 мянган тү-
хэригээр, гаргашануудай талаар
412.287.961 мянган түхэригээр
баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1950 оной июнийн 17.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумын хунгаха тухай

Советскэ Социалистическэ Рес-
публикануудай Союзай Верховно
Соведэй тогтоохонь:

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Шверник Николай Михайлович — Свердловско округхоо депутат, РСФСР.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын
Орлогшоноор:

Тарасов Михаил Петрович —
Уфимска округхоо депутат, РСФСР.

Гречуха Михаил Сергеевич — Бе-
режанска округхоо депутат, Ук-
раинска ССР.

Козлов Василий Иванович —
Слущка округхоо депутат, Бело-
русска ССР.

Рашидов Шараф — Джизакска
округхоо депутат, Узбекскэ ССР.

Керимбаев Даниял — Павлодар-
ска округхоо депутат, Казахска
ССР.

Горга Василий Барнабович — Ба-
тумска округхоо депутат, Грузин-
ска ССР.

Гейдаров Назар Гейдар оглы —
Сабирбадска округхоо депутат,
Азербайджанска ССР.

Палецкис Юстас Игнович —
Тельшайска округхоо депутат,
Литовско ССР.

СССР-эй Верховно Соведэй Пре-
зидиумын имэ составтайгаар хун-
гаха гэбэл:

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Бровко Федор Григорьевич —
Бельскэ городской округхоо депу-
тат, Молдавска ССР.

Кирхенштейн Аугуст Мартыно-
вич — Чессиско округхоо депутат,
Латвийска ССР.

Кулатов Турабай — Узгенскэ ок-
ругхоо депутат, Киргизскэ ССР.

Додхудоев Назаршо — Мургаб-
ска округхоо депутат, Таджикска
ССР.

Папаян Мацак Петросович —
Степанаванска округхоо депутат,
Армянска ССР.

Сарыев Акмамед — Каганович-
ска округхоо депутат, Туркменскэ
ССР.

Якобсон Аугуст Михкелевич —
Лянеска округхоо депутат, Эстон-
ско ССР.

Куусинен Отто Вильгельмович —
Курийокско округхоо депутат,
Карело-Финскэ ССР.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
Горкин Александр Федорович —
Канахска округхоо депутат, Чу-
вашска АССР.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүд:
Андрианов Василий Михайлович —
Невскэ округхоо депутат, Ле-
нинград город.

Багиров Мир-Джафар Аббасо-
вич — Бакинска-Сталинска ок-
ругхоо депутат, Азербайджанска
ССР.

Буденный Семен Михайлович —
Шепетовско округхоо депутат,
Украинска ССР.

Ваганов Сабир Ахмедьянович —
Дуванска округхоо депутат, Баш-
кирска АССР.

Даниялов Абдурахман Дания-
лович — Буйнакска округхоо депу-
тат, Дагестанска АССР.

Калнберзин Ян Эдуардович —
Рижскэ городской округхоо депу-
тат, Латвийска ССР.

Кузнецов Василий Васильевич —
Сталинградска округхоо депутат,
РСФСР.

Лебедева Зинаида Александров-
на — Сокольническо округхоо депу-
тат, Москва город.

Мельников Леонид Георгиевич —
Киевскэ-Ленинскэ округхоо депу-
тат, Украинска ССР.

Муратов Зиянат Ибатович

СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй ажал- ябуулгыг хайшаах тухай

Советскэ Социалистическэ республикануудай Союзай Верховно Сөвөдэй тугтоохон:

1. СССР-эй Министрүүдэй Со-

ветдэй ажал-ябуулгыг хайшаах. 2. Гүрэннэ ударидаа уялгануудыг бэлдүүлхэ ябадалыг саашаа даашыг үргэлжлүүлхыг Совет-

скэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрүүдэй Сөвөдтэ даалгах.

Москва, Кремль. 1950 оной июнийн 19.

СССР-эй Верховно Сөвөдэй мэдүүлгэ

Союзай Сөвөдэй ба Национальнуудай Сөвөдэй 1950 оной июнийн 19-нэй хамтархан заседани дээрэ абтаба

Г-н И. Фаржин түрүүлгэ доро эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэлдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжнэ Комитетэй делегацие СССР-эй Верховно Сөвөдтэ угажа абан тухай ба атомна эбсэг хорих, энэ хорилгыг сахиха ябадалаа уласхоорондын хатуу хиналтыг тогтоохо ба агрессин болон хүнүүдэ олоор худалтын энэ эбсэгийг түрүүлэн хэрэглэн правительстве сэрэгэй гэмтэн гэжэ соносхохыг уяллан Саг үргэлжнэ Комитетэй Стокгольмскэ сессини уриа тухай депутат В. В. Кузнецовой мэдээлэе соносоод, СССР-эй Верховно Совет Саг үргэлжнэ Комитетэй дуралхануудыг хайшаахан тухайгаа нэгэн ханалаар мэдүүлнэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэлдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжнэ Комитетэй эдэ дуралхануудыг бүхэ арадуудай шулаа эрилтэнүүдтэ ба бүхэ дэлхэй дээрэ бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдал тогтоохо гэгээн тэдэнэй эрмэлзэлгэдэ бүрхн харюусана.

Эб найрамдал тээшэ советскэ арадай хэлбэршэ, туй дур зоригыг мэдүүлнэ, СССР-эй Верховно Совет эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэлдэлхэйн

конгрессэй Саг үргэлжнэ Комитетэй дуралхануудыг бэлдүүлхэ талаар шулаа арга хэмжээнүүдэ зохион гүйсэдхэхэ хэрэгтэ бусад гүрэнүүдэй хуули гаргалгын органуудтай харилсан ажаллахаар бэлэн байхан тухайгаа мэдүүлнэ.

Арадуудай хоорондох хани харилсаа ба эб найрамдалай түлөө саг үргэлжэ тэмсэдэ Советскэ Правительство хадаа арадуудай хоорондох эб найрамдалай ба хани барисаанай харилсаануудай энэ политикыг саашаа даашыг бата зоригтойгоор ябуулха, бүгэдэлхэйн эб найрамдал болон уласхоорондын аюулгүй байха ябадалыг хангахын тула Нэгэдэмэл Нацануудай Организацияар дамжуулан шулаа хэмжээнүүдэ уридалсан абаха ба бусад бүхэ аргануудыг ашаглаха байха бээ гэжэ СССР-эй Верховно Совет этигэн найдана.

Гэхэтэй хамта СССР-эй Верховно Совет хадаа эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн, нэн түрүүнд эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэлдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжнэ Комитетэй Стокгольмскэ уриа бүхэ советскэ арадай нэгэн ханалта дэмжэлгыг абаха байха гэжэ найдана.

СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Указуудыг баталха тухай ХУУЛИ

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет инжэжэ тогтоомо:

1. СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй нимэ Указуудыг баталха гэбэл:

«Гүрэнэй түсбэлдэлхэйн комиссине СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй Гүрэнэй түсбэлдэлхэйн комитет болон шэнээр эмхидхэхэ тухай» 1948 оной январин 9-нэй;

«Арадай ажажыг материално-техническэ талаар хангах тушаа СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй Гүрэнэй комитетдэ байгуулха тухай» 1948 оной январин 9-нэй;

«Арадай ажажыг түрүү техникэ нэбэрүүлхэ талаар СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй Гүрэнэй комитетдэ байгуулха тухай» 1948 оной январин 9-нэй;

«Городской барилгын нийтэ союзна Министерствэ байгуулха тухай» 1949 оной июнийн 1-нэй;

«СССР-эй Улан-Удэсэй Министерствэ байгуулха тухай» 1950 оной февралын 26-нэй;

«СССР-эй Холководствын Министерствэ байгуулха тухай» 1950 оной апрелин 5-нэй;

«СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй барилгын хэрэгүүдэ эрхилхэ Гүрэнэй комитетдэ байгуулха тухай» 1950 оной майн 9-нэй;

2. СССР-эй Конституциин 70, 77 ба 78-дахн статьянуудта зохино хубилалтанууд ба нэмэлтүүдэ оруулжа, эдэ статьянуудыг нигэжэ бэшэхэ;

«Статья 70. СССР-эй Министрүүдэй Совет СССР-эй Верховно Сөвөдээр нимэ составтайгаар байгуулагдана гэбэл:

СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй түрүүлгэшэ;

СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй түрүүлгэшын орлогшонор;

СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй Гүрэнэй түсбэлдэлхэйн комитетэй түрүүлгэшэ;

Арадай ажажыг материално-техническэ талаар хангах тушаа СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй Гүрэнэй комитетэй түрүүлгэшэ;

СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй барилгын хэрэгүүдэ эрхилхэ Гүрэнэй комитетэй түрүүлгэшэ;

Искусствонуудай хэрэгүүдэ эрхилхэ комитетэй түрүүлгэшэ;

«Статья 77. Нийтэ союзна Министерствонуудтэ нимэ Министерствонууд хамаадана гэбэл:

Авиационно промышленностин; Автомобильна ба тракторна промышленностин;

Гадаадын худалдаа наймаанай; Улан сэрэгэй;

Зэбсэгжэлгын; Геологин; Городской барилгын;

Гүрэнэй эдэе хоолой ба материална резервнуудэй;

Бэлдэлхэйнүүдэй; Машина бүтэлгын ба прибор бүтэлгын;

Металлургическа промышленностин; Далайн флотой;

Нефтяной промышленностин; Хэлхэе холбооной хэрэгсэлүүдэй промышленностин;

Зам харилсаанай; Мүрэнэй флотой;

Хэлхэе холбооной; Хүдөө ажажын машина бүтэлгын;

СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Н. ШВЕРНИК, СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1950 оной июнийн 17.

СССР-эй Конституциин (үндэһэн хуулиин) 42 ба 43-дахн статьянуудта хубилалтануудыг оруулха тухай ХУУЛИ

Союзай Сөвөдэй түрүүлгэшын дүрбэн орлогшонорыг Союзай Сөвөдэй хунгаһантай ба Национальностуудай Сөвөдэй түрүүлгэшын дүрбэн орлогшонорыг Национальностуудай Сөвөдэй хунгаһантай дашарамдуулан, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет СССР-эй Конституциин (үндэһэн хуулиин) 42 ба 43-дахн статьянуудта зохино хубилалтануудыг оруулжа, эдэ статьянуудыг нигэжэ бэшэхэ гэжэ тогтоомо:

СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Н. ШВЕРНИК, СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1950 оной июнийн 17.

НОНИН ЭЛИДХЭЛ

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой партакбинедэй лекционн зал соо заводой элбхитэдэй зүблөөн болобо. Энээн дээрэ городской главна архи-

тектор нүхэр Павлов Улан-Удэдэ хэлдэхэ реконструкци ба шэнэ барилганууд тухай эхэ нонин элидхэл хээ.

Зүблөөндэ хабаадагшад городыг реконструкциин түсэбтэй байнаар танилсан байна. Тэдэни Мухинска улсдаа хэлдэхэ барилганууд эхээр нонирхуулба.

Тус улс ПБЗ-гэй сонгородоктой городской центры холбохо трамвайна линитэй болохо юм. Мүн энэ 3—4 даххар гоё найхан гэрхэригэй запасной хэрэгсэлүүдэ түмэрзаймайхидай хайндэрэй хүндэлдэ зориулан түсбөөн гадуур Эхэ орондоо үгэхэ гэжэ шийдээд, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

С. Черненко.

Республикын аймагуудта пар хахалаагын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажажын
Министерствын мэдээн
1950 оной июнийн 20.

Аймагууд	Түсбэй дүрүүлгэ (процентээр)
1. Закаменай	96,7
2. Кабанскын	95,8
3. Байкало-Кударын	91,0
4. Иволгин	90,0
5. Тунхэнэй	84,9
6. Бичурын	74,7
7. Сэлэнгын	71,4
8. Тарбагатайн	70,1
9. Прибайкальска	69,6
10. Хэнтийн	68,0
11. Зангайн	62,9
12. Эхын	55,0
13. Хорин	53,0
14. Яруунын	49,8
15. Мухаршэбэрэй	45,4
16. Торин	44,6
17. Кударын	43,0
18. Кяхтын	37,1
19. Курумканай	35,7
20. Баргажанай	27,6

ЗЭДЫН АЙМАГТА

УБЭХЭ ХУРАЛГЫЕ НАЙН
БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР
УГТАХАНЬ

Энэ жэлдэ Боргойн совхоз хэээ хээээнэйхнээ эртэ убхэ хураалгада бэлдхэлтэйгээр хүдэлмэриг дүүргэбэ.

Мүнөө 47 сеносилка, 24 морин тармуур, 9 колесно тракторнууд найн шанартайгаар заабаарилалданхай. Тэрэшээн аса, тармуур, хажуур гэхэ мэтэ ээр зэмсэгүүд хүсэд хүрэхөөр бэлдхэгдэ.

Найхан совхозой директор нүхэр Мельников үбхэ хураалгын үедэ хэгдэхэ ажалай түсэб табалд, фермнүүдэ эрхилгээдэйгээ хамта зүбшэн хэлсэһэн байна.

ПИОНЕРСКЭ ЛАГЕРЬ
ХҮДЭЛМЭРИЛЖЭ
ЗАХАЛАА

Зэдэ голы эрье шадар, гоё найхан нугада эмхидхэгдэһэн аймагай пионерүүдэй лагерта 50 гаран хурагшад амаржа байна.

Пионерскэ лагерин дэргэдэ спортныс талмай, библиотекэ хүдэлмэрилнэ.

60 ГҮҮДХЭЭ 60 УНАГА
АБАХАНЬ

Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эрхм адуушан Лубсан Цылыпов өөрынгөө эрхм ажаалаар бусадта үлгэр жэшээ харуула. Энэ нүхэр нёдондо жэлдэ 54 гүүһнээ 54 унага абажа, бүрн бүтөөнөөр тэжээһэн байгаа наа, мүнөө жэлдэ 60 гүүһнээ 57 унагадыг абаад, үшөө 3 унагадыг абахаар хүлээжэ байна.

Нүхэр Цылыпов нүүлэй 4 жэл соо колхоздоо 180 гаран толгой унагадыг үгэһэн байха юм.

Д. Чимитов.

Кварталайгаа түсэб
урдшалан дүүргэбэ

Курбин леспрохозой коллектив гүрэндоо найн шанартай барилгын модо элбэг эхээр үгэжэ байна. Июнийн 15-най мэдээгээр тус леспрохозой коллектив энэ жэлэй хоёрдох кварталтайгаа даалтабарине 117 процент дүүргэбэ.

Модо бэлдхэлэй участогууд хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мурьсөөндэ Баруун-Асын участок (начальникыг Кожевников) түрүү нуури эзэлэ. Нүхэр Кожевниковэй эрхилдэг энэ участок хоёрдох кварталтайгаа даалтабарине 135 процент дүүргэһэн байха юм.

Б. Намжилон.

Шэнэ уялгануудыг аба

Улан-Удын ПБЗ-гэй хүдэлмэринд, техникүүд ба инженерүүд түмэрзаймайхидай удэрыг ажалай эрхм амжалтануудар утахын түлөө тэмсэжэ, мүнөө заводой бүхэ цехүүд социалистическэ мурьсөөндэ орожо, май нарада абан уялгануудтайг уловинуудыг июнь ба июль нарада бүрн дээшлүүлбэ. Жэшээлхэдэ, 10 паровоз, ашаанай 75 вагон, пассажирска 6 вагон, 800 тонно шэрэм, 180 тонно бронзо, 1 миллион түхэригэй запасной хэрэгсэлүүдэ түмэрзаймайхидай хайндэрэй хүндэлдэ зориулан түсбөөн гадуур Эхэ орондоо үгэхэ гэжэ шийдээд, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Иранска правительствын нотодо СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХАРИУ

Июнийн 20-до, Ирандахн Советскэ Посольство нимэ удхатай нотыг Иранска Правительстводо элгээбэ:

«Энэ оной майн 18-най нотодо харюу болгон, СССР-эй Посольство Советскэ Правительствын даалгаварар Иранай Правительстводо инжэжэ мэдээсэ:

Иранда байгуулагдана «Иранска нефтин акционернэ общество» ажал-ябуулга тухай энэ оной апрель нарада иранска хэблэлдэ хэдэн мэдээсэлүүдэй толилогдон ябадала Иранска Правительствын анхаралыг Советскэ Правительство майн 14-нэй ното соогоо хандуулан байгаа. Дээрэ заагдана «Иранска нефтин акционернэ общество» хадаа түрүүшн элжээндэ, Хорсанай хойто тала, Горган, Мазандеран ба Гилян, тайлбарилан хэлэхэдэ, Советскэ Союзтай хилэ залгадаг районуудыг өөртөө оруулан № 1 зоно гэдэгтэ топографическа хүдэлмэринүүд, геологическа бэлдэллэнүүд ба аэрофотосъемконуудыг хэээ тушаа гадаадын предприятинуудтай контрактнуудыг баталжа байна гэжэ иранска хэблэлэй эдэ мэдээсэлүүд соо заагдана юм. Тэрэһнээ гадна, Иран 7 жэлэй түсбэеэ зохион бэлдүүлхэ Түсбэлдэлхэйн организаци хадаа Советскэ Союзтай хилэ залгадаг Горганай зүүн-хойто талын, Мазандеранай ба Гилянй баруун-урда талын районуудай картануудыг зохиохо ба геологическа болон промышленна, тэрэшээн сэрэгэй зорилгонуудаар аэрофотосъемочно хүдэлмэринүүд хэээ талаар торгнуудыг зарлаха тухай Тегерандахн Советскэ Посольстводо энэ оной март нарада мэдээсэһэн байгаа гэжэ Советскэ Правительствын ното соо заагдана юм.

Эдэ бүхэ хүдэлмэринүүд, Посольствын ханамжаар, гадаадын ниурунуудаар бэшэ, харин, Иранаар өөрөөрнэ хэгдэхэ ёһотой гэжэ Советскэ Посольствын мэдүүлхэн болобошье, Иранска Правительство сэрэгэй удхашанартай хэмжээ-ябуулгануудыг советско-иранска хилин зүбшалан районуудта бэлдүүлжэ үргэлжлөөр байна гэжэ Советскэ Правительство Иранска Правительствын анхаралыг тэрэшээн хандуулан байгаа. Тинхэлээ эдэ хэмжээ-ябуулгануудыг бэлдүүлхэ хэрэгтэ гадаадын, тусгаарлабал, американска мэргэжлгэдэ хабаадуулагдана. Ирандахн гадаадын дээрэ дурсагдана түлөөлгэлтэй ажал-ябуулгын СССР-эй хилэнүүдтэ аюул ушаруулжа болохо байхан тушаа Советскэ Правительство аяар 1948 оной январин 31-нэй ното соогоо Иранска Правительство анхаралыг хандуулан юм гэжэ заагдаба.

Иранска Правительствын дээрэ заагдана хэмжээ-ябуулгануудын 1921 оной февралын 26-най Советско-Иранска Договороор хараалагдана СССР-эй ба Иранай хоорондох хүршэ ёһотой найн харилсаануудта таарахагүй зорилгонуудтай байна гэжэ энэ оной майн 14-нэй ното соо мэдүүлгэгдэбэ. Энэнтэй дашарамдуулан Советскэ Правительство хадаа бин болоһон зохиондуг байдлыг арилгаха тушаа шулаа хэмжээнүүдэ абахыг Иранска Правительство наа хүлээнэ гэжэ мэдүүлхэн бэлэй.

Майн 16-да Советскэ Правительство заагдана нотын толилогдох үдэртэ, Вашингтондо США-гэй Гүрэнэй Департаментын түлөөлгэшэ Иранай Правительстводо Советскэ Правительствын элгээһэн майн 14-нэй нотыг пресс-конференци дээрэ тайлбарилха зуураа, «долоон жэлэй түсбэеэ

бэлдүүлхэ зорилгоор Иранска Правительство Иранай хойто талаа нефтин скважинануудыг бэлдэн малтаха тухай американска компанитай контракт баталла гэжэ мэдүүлхэн юм.

«Иранска нефтин акционернэ общество» американска фирмэнүүдэй контракт баталан баримтыг США-гэй Гүрэнэй Департаментын заагдана мэдүүлгэ баталла. «Иранска нефтин акционернэ общество» хэмжээ-ябуулгануудын американска мэргэжлгэдэ хайбаадалгатайгаар Иранай хойто районуудта бэлдүүлгэжэ юм гэжэ госдепартаментын энэ мэдүүлгэ тэрэшээн баталла. Энэ тушаа Советскэ Правительствын майн 14-нэй ното соо заагдана байгаа.

Гэбэшье, гадаадын мэргэжлгэдэ хабаадуулжа талаар «Иранска нефтин акционернэ общество» ажал-ябуулгын швейцарска фирмэн мэргэжлгэдэ алба хэээр уриалга ябадалаар хизаарлагдана хэбэртэйгээр Иранска Правительствын майн 18-най ното соо мэдүүлгэгдэбэ. Тинн Иранай гансахан зүүн-урда районуудта бэлдэлгын хүдэлмэринүүд ябуулагдана гэжэ заагдана байгаа. Иранска Правительствын энэ баталалгын Советскэ Правительство ното соо мэдээсэлдэн баримтануудта, тэрэшээн США-гэй Гүрэнэй Департаментын түлөөлгын дурсагдана мэдүүлгэ зүршэнэ.

Аэрофотосъемочно хүдэлмэринүүд тушаа Советскэ Правительство ханаагаа эхээр зобон ушарнаа, советскэ иранска хуурай илэлдэ дүтэ байгаа районуудта аэрофотосъемочно хүдэлмэринүүд срондо топографическа хүдэлмэринүүдэ ябуулха гэһэн заагдана Иранай түсбэлдэлхэйн организаци үгтөө гэжэ Иранска Правительство ното соо тэрэшээн хэлдэгдэ.

Дээрэ заагдана үндэһөөр, Иранска Правительствын тинмэ мэдүүлгэ хангалттай гэжэ мэдэргдэжэ шадахагүй байна.

Ирандахн американска сэрэг ба бусад түлөөлгэлтэй ажал-ябуулгын Иранини США-гэй сэрэг-стратегическэ база болохо байхан ябадала Иранска Правительствын анхаралыг хандуулан, Иранай Правительстводо СССР-эй Правительствын элгээһэн 1948 оной январин 31-нэй ното туһан хэлэхэ болоо наа, хойшонхи баримтанууд хадаа энэ оной майн 14-нэй Иранска Правительствын ното соо хэлдэгдэн мэдүүлгэдэ зүршэнэ. Советскэ Правительствын дурсагдана баталалгын бүрн үндэһэн баримтатой байхан тухай тэрэшээнэ.

Дээрэ дурсагданагтай дашарамдуулан Советскэ Правительство хадаа Советскэ Союзтай хилэ залган районуудта, иранска засаггаархидай өөһэднэ мэдэргдэһөөр сэрэгэй удхашанартай ба гадаадын тусгаарлабал американска түлөөлгэлтэй хабаадалгатайгаар ябуулагдана байгаа хэмжээ-ябуулганууд СССР-эй хилэнүүдтэ аюул ушаруулжа болохо ба дээрэ заагдана районуудта ябуулагдана байгаа тинмэ хэмжээ-ябуулганууд 1921 оной февралын 26-най Советско-Иранска Договороор хараалагдана СССР-эй ба Иранай хоорондох хүршэ ёһотой найн харилсаануудта таарахагүй зорилгонуудтай байна гэжэ Иранска Правительствын анхаралыг хандуулахыг шуламд тоолоно.

Тинмэһэ, бин болоһон-зохион байдлыг арилгаха тушаа хэмжээнүүдэ Иранска Правительствын абаха шулаа байхан тухай өөрынгөө мэдүүлгыг Советскэ Правительство баталла.

Московско университетэй научна экспедици

М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско гүрэнэй университет научна экспедициинүүдэ олоор ябуулба. Тэрэндэ профессорнууд, багшанар, аспирантууд ба олонхи факультетуудэй студентнэр хабаадалсана.

Геологуудай арбаад экспедици бэлдхэгдэбэ. Тэдэнэр ороной элбэг районуудай газарай бүрдэл, байгалиин газууд ба нефть гараха газарнууд, хадын породануудыг шэнжэлхэ байна. Экспедицидэ хабаадагшад Московско университеттэ эмхидхэгдэн минералуудай музейдэ табигдаха материалнуудыг сулгуулла юм.

Археологууд ба этнографуудай 9 экспедици Кавказ, Молдаван, Бурят-Монгол, Казахстан болон Киргиз руу элгээгдэхэ байна. Эрдэмт болбол Сталинска шангай лауреат профессор С. П. Толстовой хүтэлбэриг доро Дунда Азида эртэ урда сагай Хорезмын райондох малталгыг үргэлжлүүлнэ. Смоленскэ шадар Гнездовско Курганна группа гэгэныг шудалжа байгаа археологическэ хүдэлмэри тусгаар нонирхолтой байха юм. Малтагдан заагданагдан добуун дороһоо эртэ

урдын ээр зэмсэг, багсар зэмсэг, шүүлэй ба эхээрнүүдэй нэгэ олон гоболто, мүнэн монетнууд олоһон байха юм. Мүн шабар амхартала Х зуун жэлэй эхин үеи ород бэшгэ хэбэрээр үлгэһэн байгаа. Энэ хадаа эртэ урда сагай ород бэшгэй памятник болоно.

Олон научна хүдэлмэрилгэдэ эртэ урда сагай славянуудай буужа байхан — Азовыг шадар, мун хойто Донец ошонхо. Арадай аман үгнүүдэ шудалхын тула Ульяновска, Ивановска ба бусад областнуудта дүрбэн экспедици элгээгдэхэ байна. Энэ экспедициин материал диалектологическа атласай ээлжээтэ томдо толилогдох юм.

100 гаран профессорнууд научна хүдэлмэрилгэдэ ба студентнэр Камышин—Сталинград гүрэнэй модохамагалха полосата район газарай нуруу, хурьдэ, урмалга ба амитанай аймагыг шэнжэлжэ байна. Биологууд, газарай хурьдэ шэнжэлгэдэ ба географууд ошон газарнуудтаа научна консултаци эмхидхэхэ юм.

(ТАСС)

АРТЕЛИЙН ЗАМААР ЖАРГАЛ ЕРЭДЭГ

☆☆

☆☆

☆☆

1. Электричествоэр нооно хайшалагта. 2. Колхозой клуб соо.

Ярууны аймагт Молотовой нэрэмжэтэ колхоз хадаа манай республикын түрүү колхозуудай нэгэн юм. Хүдөө ажыхын энэ артелиш тогтоонхоо хойшо мүнөөдөр хорин жэл гүйсэбэ.

Тииш тус колхозой хорин жэлдэ туйлахан амжалтанууд тухай зарим тэдэ материал доро толилодобо. Эдэ материалнууд хадаа колхозно байгуулалтын хэды ехэ хүсэтэй байхан тухай, тэрэнэй ашаар малша бурядуудай ажибайдалай үндэһөөрөө найжархан тухай хэлэнэ.

Зол жаргал гэртэмнай ороо...

(Мунко Цижилович Цижилов хөөрэнэ)

— Сталиной замаар илалта ердэг, Артелиш замаар жаргал ердэг.

гэһэн энэ үнэн сэсэн оньһон үгэ хадаа халима дүүрэн зол жаргалтай, үргэн ехэ эрхэ сүлөөтэй болоһон бурят-монгол арадай омог баяр сооһоо түрөө. Агууехэ баатар Сталин багшынгаа хүтэлбэрээр бидэнэр гайхамшагта ехэнүүд илалтанууды туйлаад, артелишгээ һаруул һайхан замаар улам урагшаа дабшажа ябанабди.

Би—жирий хониншон хүм. Колхозойнгоо хонин дээрэ үнэ удаанай хүдэлмэрилнэб. Арад зондо үхэл үбшэн, ядарал зоболон, уйдхар гацуудал асаржа байһан хараалта муухай хаанта засаг үнэ хада хосорон халаа. Октябрыска социалистическэ революциин ашаар бидэнэр шэнэ байдалтай, зол жаргалтай болообди. Ухигбууднай барандаа һургуулида һурана. Тэдэниие нарага һайхан коммунизмын гэрэл угтажа байна. Эрдэм ном, гэгээрэл болбосорол, баяр жаргал гэр соомнай оронхой. Хайшааше харахада сталинска аруун үршөөлтэ наран тугатан бадаржа, баян дэлгэр ажабайдал һалбарна. Энэниие харахадаа барагдашагүй ехэ омог баяр түрэнэбди.

Бага һаһандаа зобоһоноо һаһахадаа зосоомни харанхы болошо. Урдань, революциин урда тээ бидэ үгэйтэйшүүл арай арайхан ами залгажа ажаһуудат бэлэйбди.

«А» үзгэһе, мотор хубсаһанше, баниһе гэжэ мэдэхгүйш. Хүдэлнэ үмдэ хабиржа, арай шайхан гэжэ оюуһан самсаа үмхирэн хажаржа дууһатарын үмдэжэ ябахаш... һанаад, һанаад үзэхэдэ хэсүү агша даа. Юрдөө амилы хадаа яһан лэ зон гэзшэ гээбди даа.

Имагтал Советскэ засаг бидэнд ёһотой һаруул һайхан ажабайдал үршөөгөө. Би 1930 ондо колхоздо ороо һэм. Мүнөө табан үхүбүтэйб. Ехэ хүбүүмни колхозойнгоо бухгалтеридэ, удаада-

хынь тракторна бригадада хүдэлмэрилнэ. Хоюулан эрдэмтэйнүүд. Нүгөөдэ хоёр хүбүүд, нэгэ басаганни һургуулида һурана.

Минин нүхэр Долгор Жалсанова баһал нам шэнги үгытэй хүнэй басаган байгаа. Мүнөө түрүү, суутай хүн болонхой. Унһинөө хойшо колхозойнгоо хонинной-товарна фермэдэ гуртправаар хүдэлмэрилнэ. Эрдэм номдо һураад, гүрэнэй хэрэг шийдхэлсэ. Тэрэ хадаа энээнэй урда тээ БИАССР-эй Верховно Советдэ депутатаар һунгагданан юм, мүнөө шэнэ һунгалтаар Ярууны ажалладай депутатуудай аймагтй Советдэ депутатаар һунгагданхай. Колхозойнгоо малажал дээрэ амжалта туйлаһанайгаа түлөө 1940 ондо Москва ошожо, хүдөө ажыхын Бүхэсоюзна выставкдэ хабаадаа һэн.

Урдань манайхид хэдыһе ехээр ажаллаа һаа, холод үлдэжэ, лааржа, зобохо тулижа ябаабди. Тээд мүнөө хараад үзт!

Үнгрэгшэ жэлдэ минни бүлэ ажалта үлдэртөө 5682 түхүрэг мүнүг, 184 пүүд тарья талха, 174 килограмм мяха ба бусад продукт абаа. Хамтын ажал хэлдэ колхозлоһе, хубинн байдаллаһе тунһатай.

Гансахан һүүлэй 10 жэлэй туршада манайхид оёдолтой хоёр машина, сепаратор, будильник часы, карманай 3 часы, патефон, 3 түмэр оро, үбэл зунай 10 пальто, 10 элбэ костюм ба бусадые абаабди. Бүд гэхэ болоо һаа, хэдэн зуун метр абаһан байхадби. Гар соомнай гэрэлтэй һаруул—электролампа носомо, радио дуугарна.

Бидэ мүнөө хамтын ажалтай ашаар, колхозно байгуулалтын ашаар нимэ баян тэнгиллэ, сэнгиллэ хүүхуун, баартай, жаргалтай байдалтай болообди. Бэлэ колхознигууд баһал нимэ байдалтай болонхой.

Имэ һайн һайхан байдалтай болгоһонийн түлөө большевистскэ партида, агууехэ Сталин багшадаа үнэн зүрхэнэйгөө оёброо гүн ехэ баясханлар хүргэнэб.

ТАРИЛГЫН ТАЛМАЙН УРГАЛТА (ГЕКТАРААР)

Малай тоо толгойн ургалта (ТООГОО)

Колхозой мал ба тарьян ажалай ургалта тухай диаграммууд.

Колхознигууд баян болоо

Ш. Д. МИТЫПОВ, Эгэтын-Адагай сельпогой сельмагыё даагша. Би Молотовой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэй сельмагыё хэдэн жэл соо хүдэлмэрилжэ байнаб. Тинмэһэ колхознигуудай материална тэнгилэн байдалай таһал гаряагүйгөөр һайжаржа, тэдэнэй юмз худалдан абаха шалабарини улам уржажа байхынь элээр хаража байдагби.

Революциин урда тээ энэ шадар нэгшье магазин байгаагүй юм гэжэ үбгэд хэлсэдэг. Хэдхэн лэ хонжого наймаашад арад зониче хэрээгэ муухайгаар мэхэлэн, малынь миинтээр шахуу абажа байгаа.

Мүнөө тад ондоо болоо. Советскэ худалдаа наймаан үргэнөөр дэлгэрэ, арад зониче мүнөөр элбэг боложо, магазинууд тээшэ үргэн харгы татаа. Оёдомол хубсаһан, хилгаһан ба торгон бүдүүд, сээр гоё сахи хэзэ мэтын эд бараануудта колхознигуудай эрилтэ тон ехээр ургаа.

Гансахан энэ жэлдэ 2 мотоцикл, 6 сепаратор, 4 самовар, 15 костюм,

велосипед болон бусад эд бараан колхознигуудта худаалагдаа. Энэ жэлэй эхнһээ хойшо таба мянга гаран метр элбэг торгон, хилгаһан, хлопчатобумажна бүд худалдагдана байна. Колхозой ан үхсэ бэрилгын фермые даагша Дондук Дугаров мотоцикл захинхай.

Сельмаг эд бараанай эрьссынгээ түсэбье холодоо дүүргэжэ, үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Гансахан нёдондо сельмаг хахад миллионһоо үлүү түхэрнэй эд бараа худалдаа. Энэ хадаа колхознигуудай баян тэнгилэн байдалай ургалтыг тэдэнэй культурын дээшлэлгые элээр харуулна шуу.

Колхозой түрүүшүүл

- АЮРЖАНАЕВ Цыбенжап—луговод.
АХМИТОВА Сабара Ахмитовна—колхозница.
БАЗАРОВ Дымбыл Базарович—малошох дархан.
БУДАЕВА Цырендулма—һаалгшан, гуртправа.
ВАНЧИКОВ Намсарай—адуушан, гуртправа.
ГАМБАНОВ Доржи—үхэршан, гуртправа.
ГОНЧИНОВ Цыдендамба Дампилович—ОТФ-е даагша.
ДАМБАЕВ Дымчик Дамбаевич—түмэршох дархан.
ДОНДУПОВ Галсан Бадмаевич—селяншан.
ДЫМБЕРЛОВА Хама Бадмаевна—һаалишан, гуртправа.
ДАШИПЫЛОВ Гондон—түмэршох дархан.
ЛЫГДЕНОВ Цыренжап Ванзатович—комбайнер, тракторист.
МУХАСАНОВА Мидега Пылова—малшан.
НОВИКОВ Иван Степанович—тракторист.
ОЧИРОВ Еши Очирович—барилгын бригадын бригадир.
РАНДАЛОВ Чимит Рандалович—МТФ-е даагша.
ХОХОВЕВ Доржи Цыдыпович—хониншон, гуртправа.
ХОЛХОВЕВ Радна Цыдыпович—колхозник.
ЦЫРЕНСОВ Данзанима Бадмаевич—МТФ-е даагша.
ЦЫРЕНЖАПОВА Долгор Цыбенкова—хониншон.
ЦЫДЫПОВ Цыбен Цыдыпович—адуушан, гуртправа.
ЦЫРЕНДОРЖИЕВ Балжинима Дамбаевич—шалгалтын комиссийн түрүүлгшэ.
ЧИМИТОВ Балдан Чимитович—механизированно кузнецые даагша.
ШОЙЖОВЕВ Сандан Доржиевич—тарьянажалай бригадын бригадир.
ЯХИЛОВ Базар Бадмаевич—МТФ-е даагша.

Ньюраа сэлмэһэн нютаг

Б. Д. ДАМДИНОВ, Ульдыргын сомсоведэй түрүүлгшэ

Молотовой нэрэмжэтэ манай колхозой почтальон үдэр бүхэндэ тар ябта газетнууды, бэшгүүды асаржа байдаг. Тэдэн соонь республиканска, центральна, аймагтй газетнууд, манай колхоздоо урган гаража, үргэн ехэ Эхэ орон соогоо хаа хаагуур тарһан хүбүүд, басагадайман эхэ эсэгээ, түрэл садандаа, тала танилдаа бэшгүүд бэшгүүд байдаг. Иркутскэ госуниверситетдэ студент Цобчин Дугаров, Уралай саанааһа геолог Ендон Мархадаев, Сахалинһаа сэрнэй албахаагша Аюу (Дашинмаев), ВКП(б)-тэй Иволгын айкомой секретарь Д. Шырендоржиев, Советскэ Арминий майор М. Дугаров болон бусад бидэндэ бэшгэдэг.

Революциин урда тээ 500 зуугаад ламанартай Эгэтын дасангай

дэргэдэ хоёр классна һургууян хэлхэн жэл соо хүдэлмэрилжэ, баяшуулай үхибүүдые һургаһан юм. Арад зон хадаа толгой тооложо шахуу үзэг бэшгэ мэдэхгүй байгаа.

Тээд мүнөө нютагаймнай нюур шарай тад ондоо болон сэлмээ. Үзэг бэшгэ мэдэхгүй хүнине олохогүйт. Үхибүүднэй барандаа һурана. Тэдэниие 25 багшанар һурана.

Колхознигуудайманай гэртэ электрын гэрэл, радио үннэй оронхой. Манай баатарлиг хүнүүд культуринаар амарха, сэнгэхэ бүхы арга боломжотой болоо.

Би энэ колхозые анха түрүүн тогтоолсон хүм. Мүнөө үбгэжөөд болонхойб. Колхозойнгоо хорин жэл соо туйлаһан асарин ехэ амжалтануудые харахадаа сэдхэл зүрхээ доһолон баярланашеб, омогорхоншоеб. Тинн бидэндэ эды шэнээн ехэ зол жаргал асарһан агууехэ Сталин багшадаа гүн гүнзгэе баясханлар хүргэнэб.

Тоо баримтанууд

◆ Колхозой 200 шахуу гэшүүн Эзэгэ оромоо хамгаалгын дайнда хабаадаа, миаг түрэл Эхэ оромоо эрэлхгээр хамгаалалсаа.

◆ Дайнай жэлнүүдтэ тус колхоз илалтада зориулан 603 толгой адуу мори, үхэр, хони, 155 центнер талха тарья, 379 мянган түхүрэг мүнүгэ, облигаци, ехэ нооһо, арһа, тоһо гэхэ мэтэнүүдые Советскэ Армида бэлэглэб.

◆ Үхибүүдээ бэшээрэ бүхы колхознигууд бултадаа шахуу прывилегияна шагналада хүртэнэ. й.

◆ Олон үхибүү түрэнэн ба хүмүүжүүлһэн 10 гаран эхэнүүд «Зхын алдар» гэжэ орденөөр «Зхын медаль» гэжэ медальаар шагнагданхай.

◆ Гансахан 1949 ондо 100 гаран колхознигууд колхозой амаралтын байшанда, 3 хүн республиканска ба центральна һургуулида амарһан байна.

◆ Колхознигууд сооһоо 7 хүн сомоной Советдэ, 3 хүн аймагтй Советдэ депутатуудаар һунгагданхай, нэгэ хүн сомсоведэй түрүүлгшээр хүдэлмэрилнэ.

◆ 1950 ондо социальн-гэгээрэлэй хэмжээ-ябуулануудта 58.185 түхүрэг һомологонхой. Энэнь 1930 онойхио орходоо 12 дахин ехэ болоо.

◆ Колхозһоо 12 багша, 2 зоотехник, 2 фельдшер, 1 логог, 12 пастийно-советскэ хүдэлмэрилгшэд, Советскэ Арминий 3 офицер, 40 тракторист, 5 комбайнер урган гараа.

◆ Колхоздо: локомобиль, Электростанци, ороһо хатаадаг механизированно сушилка, пилорама, 26 сенокосилка, 30 морин тармуу, электро-хашалгын агрегат, электро-һаалгын аппарат, 2 токарна станок, үрэмдэгын, мүлгын, модо харуудалгын станогүүд, электро-гагнуурын агрегат, 3 автомашина, молотилка ба бусад бии.

Хорин жэл соо манай туйлахан амжалтанууд

Үдэшлэн манай колхоздо орожо ерэхэдэ томо үндэр байхангуудай, улшанган жэрлэлдэһэн гэрнүүдэй сонхонүүд электрын гэрлээр алтаржа байдаг. Радио-үлэлай байшан дээрэ тодогодон томо ехэ репродукторһаа гоё һайхан хүгжэм эдэлжэ байдаг...

Ямаршы айлда ороо һаатнай Ильичын лампа бадаржа, радио ханхнажа байха. Олохон айлуудта орохоодо патефонуудые, велосипедуудые харахат. Клуб-танай орохоодо духовой оркестр, хоёр пианно харахат, колхозой залуушуул баян дээрэ наадажа, биллидэр сохижо, шатар даам табижа, библиотекэ соо ном уншажа, зал соо ёхор хатаржа байха...

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, манай колхознигууд үнэхөөр хүхуун сэнгиллэ, культурина ажаһуудалтай болоо.

Колхознай Мааралта гэжэ аглаг һайхан нютагта, аршаан булагтай дэргэдэ амаралтын газар ёһотой культуринаар түхээрэнхэй. Тэндэ эршүүлэй, эхэнэрүүдэй тус тус-таа байха байртай корпус баригданхай. Тэрэн соохи оро дэбисхэр болон бусад бүхы хэрэгсэлтүүднь республиканска курортнуудһаа дутуугүйгөөр түхээрэгдэнхэй. Улаан булангай, столовын, банин, ванннын байшангууд баригданхай. Зунай үлдэ олохон колхознигуудтай тэндэ амардаг. Тэндэ өөрыннай повар тусхай менюегэр элээ хоол бэлдэжэ байдаг. Амаралтад хадаа колхозой фельдшерэй заабаряар ваннада орожо, аршаан уужа байдаг.

Манай колхозой харьяата Хүл гэжэ газарта һайн аршаан бии. Тэндэ үбэл зунай зургаан гэр банинхайбди. Ондоо тээһээ ерээшэд,

мүн манайшые колхознигууд тэндэ амардаг.

Мал ба тарьян ажалнай жэлһээ жэлдэ хүгжэжэ байдаг. Гол шу-хала хүшэр хүдэлмэринүүднэй механизацилагданхай. Полнууд дээрэнай тракторнууд, комбайнууд болон бусад олон машинанууд хүдэлмэрилнэ. Хониннойгоо нооһо электрын хүсөөр хайшалнабди. Электрын хүсөөр үнэ һаадаг аппарат абанхайбди. Бии бүхы механизмууддаа буттыежэ тоолохон хэсүүтэй байна. Механизированно кузница соомнай токарна, үрэмдэгын, харуудалгын, мүлгын станогүүд хүдэлмэрилнэ. Электротагнуури хөгдэлдэг.

Урдань, революциин урда тээ харанхы бүдүүлг, ядуу тулоор байһан хүнүүдэй байдал мүнөө тад ондоо, баяр жаргалаар дүүрэг, культурина болоо. Эдэ бүгдэ бидэндэ колхозно байгуулалта, ленинска—сталинска национальна политика асаржа.

Манай колхозой тогтоһоор хорин жэл гүйсэбэ. Тинн артелишнай гэрлээр хүгжэжэ эрхэн замаа эрхэн хараха зуурла, колхозно байгуулалтын туйлай ехэ хүсэтэй байһаниинь дахин дахин хаража, омогорхон баясана.

Манай колхоз 1930 ондо байгуулагдаа һэн. Тэрэниие Бадма Дамдинович Дамдинов түрүүтэй (мүнөө Ульдыргын сомсоведэй түрүүлгшэ) нютагай коммунистнууд эмхидхэнэ. Хүтэлбэрилһэн юм. Тинхэ үлдэ манай артельдэ ороһодоо 11 айл байгаа. 30-аад адуу моритой, 63 үхэртэй, 50-аад хони ямаатой байгаа. Түрүүшын жэлдэ 16 га хара тарья гараар тариһан юм.

Колхозой тогтоһон жэлдэ партина ба комсомольскэ аялгэ-нүүд байгуулагдаа һэн. Ком-

мунистууд ба комсомолцууд өөһэднйгөө үлгэржэжэ, хушгээр бусад колхознигуудые дахуудлаа, арад зоной дунда ехэхэн ойдгууламжын хүдэлмэри хэлдэг байгаа. Намарын һайн ургаса хурыагдаа. Тарьян ба малажаһалынгаа продукцие ажалта үдэрнүүдтэ ху-баагаа һэмди. Колхознигуудай олзо ехэ байгаа.

Тинн уданшьегүй хүршэ нютагуудай ажаллаад хамтаараа ажаллаха гэзшэ нимэ һайн юм байна гэжэ лабаар ойлгоод, артелинуудые байгуулба. Хожомын тэдэнэр манай артельтэй нийлээ һэн.

Энэ хорин жэлэй турша соо колхознай танигдашагүйгөөр урган хүгжэжэ, республика соохи түрүү колхозуудай зэргэдэ гараа. Энэ хэрэгтэ колхозой правлени ба партина организаци шийдхэхи үүргэ эзэлээ...

Малаймнай тоо юһэ мянга шахуу болонхой. Ашаг шэмэтэ мтф ажалтай дүрбэн фермэтэдэ. МТФ ба СТФ хоёрнай ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөлгын гурбан жэлэй түсбөөр хараалагдаһан мянимууды үнэ хада үлүүлэхэй.

Малайнгаа харууһы ба үлгэршэ сэг үргэлжэ һайжаруулжа байһанай ашаар тэрэнэй ашаг шэмэ үлгэһынь таһалгарагүйгөөр дээшлүүлжэ байлдагби. Нитынгээ малые метизацилжа эхилэнхэйбди. 1951 ондо тэрэнэй хахалын метизацилагдан байха юм. Малай харууһан ба тэжээлдэ ехэхэн анхарал табидаг. Малай 15 типовой байра бии. Үшөө баригдажа байна.

Малайда ан үхсэбэрилгын фермэ, 30 шахуу бүлэтэй зуги бии. Тэлэмнай ехэхэн олзо үгэнэ. Тарьянажалай талаар хэлэхэдэ, тарилгыннай талмай 1930 онтой жэшэхэдэ, 80 дахин үргэдөө, та-

рилгын хүдэлмэри механизацилагдаа. Түрүү агротехникэ нэбтэруулгэ, тарилгалаа суг болзор соонь хэлгэ хадаа тарьянай ургасые дээшлүүлжэ, жэлһээ жэлдэ улам ехэ ороһо тарья хурыаха арга олгоно...

Колхозой нитын ажахын ургалта, баялигын арибадала хадаа колхознигуудай ажалта үдэрлэй үнэ сэнгые, олзо доходые таһалгарагүйгөөр дээшлүүлнэ. Гансахан үнгрэгшэ жэлдэ олон колхознигууд ажалта үдэртөө 5—6 мянган түхүрэг мүнүгөөр, 20—30 центнер ороһо, мүн нилээд ехэ мяха, тоһо олон бусад продуктнуудые абаа.

Нитынгээ ажахые саашань хүгжөөх талаар ехэхэн юмз хэгдэхээр хараалагдаһан. Ойрын жэлнүүдтэ малнай бүри олоһо руулагдаха, тарилгыннай талмай үргэдхэгдэхэ, механизаци бүри үргэнөөр ябуулагдаха ургаа.

Колхозниг шэнэ газарта байлагдажа, бүри болбосон гоё байдалтай болгодохо юм. Тэндэ шэнэ шэнэ гэр байранууд, һургуули, гостиница, нитын столово ба бусад барилганууд болдоогодо байна. Үрэ жэмэстэ сад ба модот таригдажа, колхозойнай центр танигдашагүй һайхан болохо юм. Правленингээ ба партина организациингаа хүтэлбэрээр ойрын жэлнүүдтэ шэнэ шэнэ амжалтанууды туйлажа, артелингээ баялгыг улам арибадаха, өөһэднэ бүри баян сэнгиллэ байдалтай болохо байһандаа манай колхозой гэршүүд лаб батаар найдана.

Р. Банзарон, колхозой правленин түрүүлгшэ.
Б. Гончиков, парторганизациин секретарь.

УБНЭ ХУРЯАЛГЫЕ ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАЯ!

Хүдэлмэрийн түсэб зохёоно

1950 ондо адуу малдаа тэжээлэй бата бэхийн байгууллын түлөө социалистическэ мурысөөнд эршэмтэйгээр оролсоһон Курумканай аймагтай түрүү колхозууд үбнэ хуряалгада найнаар бэлдэхэжэ байна.

Чааевай нэрэмжэтэ колхоз энэ хабартаа сабшалан дээрэ 3100 ашаа наг шөбхэ гарган, 30 гектарта үтэг хэбэн байха юм. Мүн 250 гектарай модо шулуу, 15 гектарай бөөг бургааа сээрлээ. Мүнөө энэ колхозойхид сенокосилканыуд болон бусад ээр зэмсэгүүдэ заһабарилжа дүүргэ. Наяар үбнэ хуряалгын түсэб табига дүүргэжэ.

Тэрэшэлэн Лениней нэрэмжэтэ колхоз үбнэ хуряалгын хүдэлмэринүүдэй календарна түсэб зохёоно. Түсэб соонь колхозинуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэтэ шухала анхарал табигданхай. Энэ жэлдэ тус колхоз 12 морин тармуур, 3 сенокосилка шэнээр абаа. Мүн эндэхид үбнэ хуряалгынгаа хуушан машина зэмсэгүүдэе найнаар заһабарилжа байна.

Е. Цыренова.

Үбнэ хуряалгада бэлэн

Энэ жэлдэ Молоотовой нэрэмжэтэ колхоз сабшаланайнгаа үргэн талмйнууд дээрэнэ баялаг ургаса хүлээнэ. Тус колхоз 1000 гаран гектар сабшалан сээрлэжэ, үргэн абасатый сенокосилкаар сабшааар бэлэн болгонхой.

Тус колхозой машинин парк жэлд эрэхэ тулам баяжана. Мүнөө байгаа 21 сенокосилканыуд, 19 морин тармуурнууд ба бусад ээр зэмсэгүүд сүм заһабарилдажа дүүргэгдэн байха юм.

Яруунын аймагтай энэ түрүү колхоз малдаа тэжээлэй бата бэхийн байгууллын тула ингэхэ тэмсэнэ.

Т. Сараева.

Нёдондонойнгоо алдууе дабтана

1949—50 онуудай үблэжэлгын үедэ Иволгын аймагтай зарим колхозуудай адуу мал олоороо турхан, мүн хороһоншые байна. «Улаан Оронго» колхоздо малай үблэжэлгэ илангаяа муугаар үнгэргэгдөө. Шалтагаанынь юуб гэхэдэ, үбнэ тэжээл багаар абтаһан, хэдэн олон гектар талмйин ногоон сабшагдангүй үлэһэн байгаа.

Гэбэшье, «Улаан Оронго» колхозойхид нёдондонойнгоо алдууһаа хургаал абангүй, харин тэрэнээ дабтажа байха юм. Ушарын хаддаа колхозой правлений ба партийна организаци сабшалан найжааруулха, мүн үбнэ хуряалгада бэлдэхэе тушаа тон бага оролдогдо гаргажа байна. Тэрэнэй эсэстэ энэ колхоз сабшалангай газарые модо шулуунһаа сээрлээ, үтэгжүүлхэ мэтын түсэбүүдэ дүүргэггүй. Гадна, аяар мүнөө хүрэтэр посхоодоошые баряадүй байнаар.

Тэрэшэлэн үбнэ хуряалгын машинануудай заһабарилжа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Колхозно кузницын газаруур хэдэн олон сенокосилканыуд ба морин тармуурнууд хура бороондо орожо жэбэршоод хэбтэнэд. Эдэ машинануудые түргэөөр заһабарилха тушаа хэншые хэмжээ абангүй.

—Үбнэ хуряалгын машинануудые

юундэ заһабарилнагуйбта, — гэжэ правленийн түрүүлэгшэ нүхэр Лхамжаповһаа асуухада:

—Тарилгата дүүргэдэ, үбнэ хуряалгада бэлдэхэебди, — гэжэ харюусаба. Энэ хаддаа үбнэ хуряалгада бэлдэхэе наатуулха гэһэн нэдэлгэ болоно. «Улаан Оронго» колхозойхид сенокосилканыуд, морин тармуурнууд болон бусад ээр зэмсэгүүдэе түргэөөр ба эрхим шанартайгаар заһабарилха дүүрэн аргатай аад, тэрэнээ хэрэгдэжэ ша. данагүй. Жэшээлхэдэ, тарянажа-лаын бригада бүридэ кузница бии, мүн түмэршэ дархашуушые олон. Теэд, түмэршэ дархашуулын правленийн захиралта хүлээгэдэ лэ, өөдтэй юумэ хэнгүй. Мүн нэгшье бригадань үбнэ хуряалгын гар зэмсэгүүдэе заһабарилжа эхилээдүй байнаар. Оронгийнхид шэнгээр үбнэ хуряалгые унжагайруулжа байһаа колхозууд тус аймагта олон. Аймагтай партийна, советскэ, хүдөө ажыхын органуудай ба колхозуудай зорилго хаддаа элдэ дутуунуудадар усаджажа, «1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажыхын продуктуудай бэлдэхэлүүдэе үнэргэ хушай» парти, правленийн тогтоолой эрилтые хэрэг дээрэ бэлдүүлгэ болоно.

А. Нараслаев.

Дутуунууд үшөөл олон

Малажалда тэжээлэй бата бэхийн байгуулха хэрэгтэ Сүхын МТС нёдондонойнхид үлүү ехэ анхарал табина. Тингэжэ үбнэ хуряалгада ябаха сенокосилканыудад баранинь заһабарилжа бэлэн болгоо. Мүн харьяата колхозуудайнгаа тарянажалай бригаданыдаа тракторна сенокосилканыудад сабшаха участоудад таһалжа абан байна.

Наяар энэ МТС үбнэ хуряалгын шэнэ машинануудые абахань.

Гэбэшье, эндэ дутуунууд үшөөл олон. Сенокосилканыудые шэрэхэ 4 тракторын мүнөө хүрэтэр заһабарилдагдуй, запасной частынууд дутуу байна. Тэрэшэлэн үбнэ хуряалгада ябаха агрегатуудай гэштүд хүсэд бэшэ.

Эдэ бүхы дутуунуудад түргэөөр усаджажа, үбнэ хуряалгые түгэс бэлдэхэлтэйгээр утахта тушаа Сүхын МТС-эй дирекци шухала хэмжээ абаха ёһотой.

В. Бадашкев.

„Б. М. Үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

Гэгдэнги колхозуудта туһаламжа

Манай газетын майн 27-ной номерто «Хэлээл хаддаа тэрэнэ дүүргэхэ» гэһэн гаршатай статья толилогдонхой юм. Энэ статья соо Бичурын аймагтай Бага-Куналейн МТС-эй харьяата Молоотовой, Лениней, Крупскаяй ба Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта хабарай тарилгын хангалтагүйгөөр үнэргэгдэжэ байһан тухай хэлэгдэн байгаа.

—Тарилгын хүдэлмэринэе хурдахаха зорилгоор МТС-эй дэргэдэ колхозуудай түрүүлэгшэнь, парторганизацийн секретаринууд ба хүдөө ажыхын мэргэжэлтэдэй кустовой зүблөөн болоо һэн. Гэгдэнги колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлхын түлөө аймгүеэсдэкомой түрүүлэгшэ, ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой гэ-

шүүн Маминов, ВКП(б)-гэй айкомой инструктор Олеников, аймагтай хүдөө ажыхын таһагай главна агроном Замаратская, МТС-эй замполит Рузанов гэһэд эльгэгдэнхэй байна. Тарилгата дүүргэгшэй байһан «Победа», Ворошиловай, Держинскийн нэрэмжэтэ колхозуудтаа зарим тракторнуудые гэгдэнги колхозуудта үгэхэ тухай МТС-эй дирекцидэ дурдагдаһан байгаа. Июнийн 10-най байдалаар дурсагдаша колхозууд тарилгынгаа хүдэлмэринүүдэе дүүргэхэ ойртоо. Механизаторнуудай дундахы политическийн хурал хуралдай тухай Бичурын МТС-эй замполит Лобановай тоосоо ВКП(б)-гэй айкомой бюро шагнажа, дутуу дунданууды

дын тэмдэглэһэн ба энэ хүдэлмэринэе хайжаруулха талаар шагна эрилтэ хэһэн байна. Бюрогой заседнидэ аймагтай МТС-үүдэй замполитууд барандаа хабаадуулагдаа. Тарилгын хүдэлмэринэе ба майн пар хахалгын талаар Заганай ба Бодонгуудай сельсоветүүдэй колхозуудай доторно уялгануудад дүүргэгшэй тухай акт бэшгэдэ. Тэрэ акт ойрын үдэрнүүдтэ аймгүеэсдэкомой заседнидэ табигдаха ба сүүдтэ үгтэхэ байна. Пар хахалгын ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ хэмжээнүүдэе аймагтай партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органууд абажа байна гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Гармаев манай редакцидэ мэдээсэ.

Багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тухай

Хүүгэдэе коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ советскэ багшын үүргэ ба харюусалга тон ехэ. Советскэ багшанар парти ба правительствын халуун анхаралаар хүрээлэгдэнхэй.

Энэ анхарал ба оролдогдо болон советскэ багшанараа хүдэлмэрингөө шарые эрд найжааруулые эринэ.

Хургуулинуудай ябуулжа байһан хүдэлмэринин показателнууд ба экзаменуудай дүнгүүд хаддаа зарим хургуулинууд, багшанар хүүгэдэе хургалын ба хүмүүжүүлгын шарые нилээд найжаруулаа гэжэ харуула. Гэхэтэй хамта, мүн ехэхэн дутуунууд элрэнэ.

Олонхи хургуулинуудта заалгын научно-теоретическэ ба иденийн хэмжээнэ советскэ хургуулинуудай урта табигданхай үндэр зорилгоудай хэмжээдэ үшөөл хөрөөдүй. Зарим багшанар хургалтадаа гансал фактическа материалаа ойлгуулые оролдон занягата ябуулхатайгаа хамта хургалтадаа марксистско-ленинскэ үзэл бололые хүмүүжүүлхэ абадалаа анхаралаа табинагүй. Мүн хургалтадаа хоёрдохи жэлдэ үзэлгэ үшөөл олоор үзэгдэгдэ байна.

Сэлэндүмн долоон жэлэй хургуулин биологийн багша нүхэр Будаева гэрай амитадай шэнэ үлгэрнүүд ба үрэ жэмсэтэ культурын

мичуринска сортнууд тухай хургалтадаа хөөрхөдөө тэдэниие манай эндэ хэрэглэхэ тухай, манай эндэ тэдэний үрэнүүдэе холижо, шэнэ үлгэрэй мал бии болгодог, шэнэ сортын жэмсэгүүдэе гаргалгаар хэгдэнхэн туршалганууд тухай нэгшье үгэ хэлээгүй.

Советскэ хургуулин урта табигданхай шухала зорилгоонуудые бэлдүүлхэ абадал хаддаа нэн түрүүн багшаһаа, тэрэнэй научно-теоретическэ мэдэрэлһээ ба педагогическэ мэргэжэлһээ сүм дудалдадаг байна. Тимэ дээрэнэ багша болон мэргэжэлээ сэг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха ёһотой.

Педагогическа хургуули дүүргэһэн тухай диплом абаад, өөрынгөө эрдэмдэ дүүргэбэ гэжэ ханаха гэжээ гэнэн хонгор ябадал болоно. Багша болон педагогическа хүдэлмэридэ ороод байхаддаа, өөрынгөө эрдэм мэдэсые, мэргэжэлые дээшэлүүлхын тула оролдожо, ходоодоо хүдэлмэрилжэ байха ёһотой. Ороодой агууехэ педагогическийн болбол хэрбээ багшын тархисоо предмет хүсэд эли тодо бэшэ наа, хургалын тархисоо бүрүн һуни шэнги харанхы байха гэжэ баталан хэлэдэг һэн.

Гүйсэд хургуулинтай багшанар байгаад, бираггүйхөөр хүдэлмэрилһэн ушарнууд манай республика дотор үсөөн бэшэ. Ушарын

юуб гэхэдэ, тэдэнэр өөһэдүнгөө мэргэжэлые дээшэлүүлхые оройдоо оролдоногүй. Багшанарай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ абадал хаддаа тон ехэ гүрэнэй удхашанартай. Манай республикын багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институт хаддаа багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зунай курсануудые жэл бүрн үнэргэгдэ. Багшанар хаддаа энэ курсад үшөө намар байхадда оруулагдада, тэдэндэ программа-нууд, рефератуудай темнүүд эльгэгдэдэг.

Үнэргэгшэ хургалсал жэлдэ олохон багшанууд курсын урта тээ үгтэһэн даабарине дүүргэхэ талаар найнаар хүдэлмэрилөө. Тэдэнэр педагогикын ба методикын асуудалнуудад хэдэн олон номуудые үзэжэ гаранан байна. Жэшээнь, Улан-Удын №14 хургуулин багша Г. Хорун өөрынгөө эрдэм дээшэлүүлхые хүсэжэ хүдэлмэрилөөд, курсын эхилхын урта тээ гараха программаа найнаар үзэһэн ба «Үгын бии болдог», «Задчануудые бодожо хургалга» гэһэн темнүүдээр рефератуудые бэшэ. Энэһнээ гадна нүхэр Хорун курсад хургал байхадда: «Түүхын үчөөнгөөр хүдэлмэрилхэ тухай», «Хөөрдохи жэлээ һууха абадалые усаджаха тухай» элидхэлнүүдэе хэһэн байна. Тус элидхэлнүүд соо нүхэр Хорун эдэ асуудалнууд

Краснодарска хизаар. Ростовско университетай научна-шнжэлгын Новороссийска биологическа станицын 30 жэлэй ой энэ жэлдэ гүйсэхэнь. Советскэ засагай жэлнүүдтэ тус станица хаддаа Хара далайе шэнжэлхэ абадала нилээд ехэ намари оруулан ба далайн гидрологическа байгуулалтын шэнэ теорити ахи табиган байна.

ЗУРАГ ДЭЭР: станицын гидрохимик З. Г. Драпкина ехэ гүнгээг үнэ шудалхын тула барометр бэлдэхэжэ байна. ТАСС-эй фотохронико.

ПИОНЕРСКЭ ЛАГЕРЬ ЭМХИДХЭГДЭБЭ

ВЛКСМ-эй Улан-Удын городскэй райкомой үүсхэлээр Профсоюзна уулын №18 хашаан соо эмхидхэгдэнхэн пионерскэ лагерста, хургалда ба пионернүүд зунайгаа амаралтые эмхитэй найнаар үнэргэжэ байна.

Хургалда хаддаа энэ лагерста үлэмжэ дуратайгаар эрдэг ба зунай найхан сагые сэнгилгээр, бөөдэ туһатайгаар үнэргэжэ, хургалсалтай шэнэ жэлэе дорюун хүсэ шадалтайгаар утахта гэжэ оролдоно.

№7 эхн хургуулиһаа багшанар ержэ, хургалда хашан гэжэ үбнэ найнаар амарха тухай хэлэжэ үзэдэг, политическэ информацийн үнэргэгдэг юм. Гадна тус хургуули пионерскэ лагерине элдэб нааданай хэрэгсэлнүүдээр хангаһан байна. Мүн тэрэ хашаан соо байдаг түрэлхид тэдэндэ водопривод оруулжа ба танцын талмай хэжэ үгөө.

Түрэлхидэйгөө хэжэ үгэһэн водоприводые хэрэглэн пионернүүд өөһэдүнгөө хүсөөр гоё найхан сэгсгэгдүй клубнуудые тарихан, уулиацаа ногооруулан байна. Тэдэнэр өөһэдэ номуудые суглуулжа библиотекэ бүридхөөд, ураннай ханай номуудые уншажа, сүлөөтэй сагаа үнэргэгдэг болонхой.

Мүнөө пионернүүд экскурсинуудые хэжэ захалаа. Наяар мянханд комбинат, шэлэй завод ба Сэлэнгын гол мурэнэй пароходство экскурсаар гараха юм.

Үбнэ хуряалгын ээр зэмсэгүүд

Бурмонкоопсоюз республикын колхозуудай үбнэ хуряалгада хэрэглэхэ ээр зэмсэгүүдэе хүдөө нутагуудта олоор эльгэгдэжэ байна. 5894 аса, 15286 хажуур, 3350 алха, дүшэ, 29217 бүлюу ба бусад эльгэгдэжэ. Үбнэ хуряалгын эхилтэр үшөө олон юумэнүүд эльгэгдэхэ байна.

Экономическа асуудалнууд тушаа польско правительственна делегаци Москва ербэ

Экономическа асуудалнууд тушаа Польско Республикын Президиентийн Делегаци Министруудай Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо г-н Г. Минцээр толгойлогдон июнийн 22-то Москва ербэ. Делегацийн составта Польско Республикын Гадаадын Худалдаа наймаанай Министр г-н Т. Гедэ ба хэдэн экспертнүүд оролсоно.

СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министр М. А. Меншиков, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. И. Лаврентьев, СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министрын Орлогшо М. Г. Лошаков, СССР-эй Польшодо байгаа Торгпред Е. И. Бабарин, СССР-эй МИД-эй харюусалгата сотруулгунууд С. П. Кирсанов, Ф. Ф. Молочков, СССР-эй МВГ-гэй харюусалгата сотруулгунууд И. Г. Писарев, Н. И. Кузьминский Беларусска вокзал дээрэ Делегацийн утгаба.

Москвадахи Польско Посольствын хүдэлмэрилэгшэд, Хэрэгүүдэе эрхилхэ Этигэмжэтэ г-н Я. Замбрович түрүүлэгшээр Делегацийн тэрэшэлэн утгаба. Вокзал польско ба советскэ туруудаар шэмэгдэгдэнхэй байгаа.

СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министр М. А. Меншиков, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. И. Лаврентьев, СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министрын Орлогшо М. Г. Лошаков, СССР-эй Польшодо байгаа Торгпред Е. И. Бабарин, СССР-эй МИД-эй харюусалгата сотруулгунууд С. П. Кирсанов, Ф. Ф. Молочков, СССР-эй МВГ-гэй харюусалгата сотруулгунууд И. Г. Писарев, Н. И. Кузьминский Беларусска вокзал дээрэ Делегацийн утгаба.

БЕРЛИН, июнийн 22. (ТАСС). Советскэ Союзта гитлеровскэ Германиян довтолгоор 9 жэлэй ой тушаа Германия демократическа республикын правительствэ мэдүүлгэ толило, тэрэн соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Гитлерэй захиралтаар немецкэ сэрэгүүд уласхоорондын эрхые эбдэн Советскэ Союзта нэбтэрэн оронон үдэрһөө хойшо мүнөөдэр 9 жэл болобо. Немецкэ үнэн сэхэ бүхы патриотууд хаддаа 1941 оной июнийн 22-ой үдэрһе немецкэ үгүүдэхэ хамтагай бузар муухай үдэрнүүдэй нэгэн гэжэ ханажа ябаха байна.

Тогтоһон түрүүлэгшэ үдэрһөө хойшо немецкэ арад тушаа хани барисаатай ба эб найрамдалтай политикые далда бэшээр ба үнэн сэхээр ябуулжа байһан ба өөрынгөө политическэ хүсэ болон экономическа шадалай ашаар немецкэ нацын дүтын хани ба союзник байха ёһотой гүрэндэ довтолһон үдэрһын тэрэ байгаа.

Хэрбээ немецкэ арад 1941 оной июнийн 22-то энэ аюулта замда ороогүй байгаа наань, бидэнэр болон бусад арадууд хэды шэнээн ехэ шуна ба зөөри баялигаа үлөөн байлгата байгаа, нодонэй нөлөө болон ба гашуудал хэды шэнээн бага байха байгаа, бусад арадууд ба бидэнэр империалистическэ ээрхэг гүрэнүүдэй зүгһөө хэды ехэ доромжололые зайсаха байгаа. Тус орон дотор ба тэрэнэй газара тээ хархис хүсэнуудээр тараагдажа байгаа антисоветскэ болон антибольшевиствскэ пропагандата эсрэгүү немецкэ арадай тэмсэггүй байһан ушарһаань, им-

Советскэ Контрольно Комисси гадаадын зөөрийн хамгаалалта ба захиралгые германска Демократическа республикын правительствода дамжуулан үгэбэ

БЕРЛИН, июнийн 22. (ТАСС). Информацийн зургаанай мэдээсэһэнэй ёһоор, 1950 оной июнийн 22-то протокол баталагдаа. Тэрэнэй ёһоор, Германидахи Советскэ Контрольно Комисси хаддаа Германия демократическа республикын территория дээрэ энээнэй урта тээ Германидахи советскэ сэрэгтэй

Голландида Стокгольмско уриада гар табина

ГААГА, июнийн 21. (ТАСС). Голландида 102 мянган хүн Стокгольмско уриада гар табина. Эб найрамдалтай тала баригша олон хүнүүдэй хабаадалгатай суглаан үсгэгдэлдэ үдэшэ Гаагада боложо, тэрэн дээрэ парламентын депутат Хендрик Хортзак үгэ хэлэб.

«Эб найрамдалтай хүдлөөн хадда дай үүдэхгүшэ американцуудые ба Баруун Европодохи тэднэй агентуудые айлгана. Дай үүдэхгүшэ аравуудые атомна бомбоор занана. Манай үхбүүд, эхэнэрнүүд ба хүүгэдэе ходохын тула, городууд ба тосхонууд дээрэ тэдэнэр энэ бомбо ханхые хүсэ. Эб найрамдалтай түлөө, уриада гар табихын түлөө хүдлөөн үргэгдэхэ хэрэгтэй. Стокгольмско уриада табигданхай гар бүхэн хадда дай үүдэхгүшэ сохилто болохо байгаа» гэжэ Хортзак хэлэб.

Суглаанда хабаадалгад бүгэ дөөрөө Стокгольмско уриада гар табина.

Харюусалгатай оевантор Д. Д. ЛУБСАНОВ.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ
Гүрэнэй Бурят-Монголой Лени-
ной орденото оперо ба баледэй
театрта — «Марича».
«Прогресс» кинотеатрта — «Туйл-
даа хүрэнэн хүнүүдэй загвор».
«Эрдэм» кинотеатрта — «Энэ
Эсэгэ ороноо хамгаална».